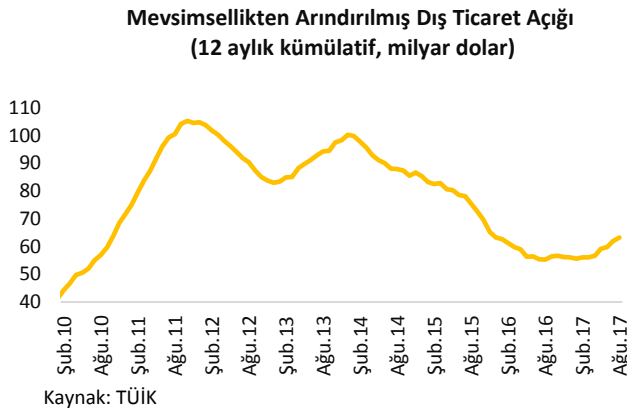
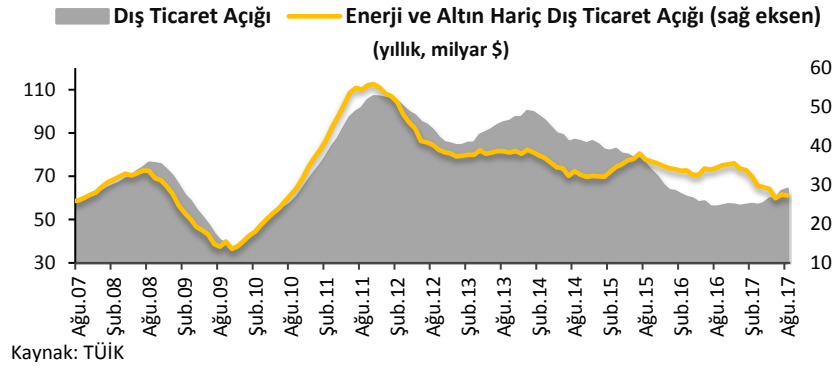

Dış ticaret açığı Ağustos ayında 5.9 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti.

Ağustos ayında ihracat ve ithalatta geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre artış yaşandı. İthalat altın ve enerji ithalatı kanalıyla artış yaşanmaya devam etti. 12 aylık kümülatif dış ticaret açığı ise yükselişini sürdürdü. Haftalık raporumuzun bu bölümünde Ağustos ayı dış ticaret gelişmelerini inceleyeceğiz.

Ağustos ayında dış ticaret açığı 2016 yılının aynı dönemine göre %22.8 artışla 5.87 milyar dolar olarak açıklandı. Temmuz ayında %83 oranında sert artış kaydeden dış ticaret açığı Ağustos ayında ivme kaybetse de artmaya devam etti. Dış ticaretteki artışta ithalatın enerji ve altın ithalatındaki artış nedeniyle ihracata kıyasla daha fazla yükselmesi ve baz etkisi belirleyici oldu. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış rakamlara göre dış ticaret açığı ise yıllık bazda %28.1 artışla 5.68 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. 2016 yılı Ağustos ayında 55.7 milyar

dolar olan 12 aylık kümülatif dış ticaret açığı, 2017 yılının aynı döneminde %14.9 artışla 64 milyar dolar seviyesine yükseldi. 12 aylık kümülatif enerji ve altın hariç dış ticaret açığı ise yıllık bazda %20.5 azalarak 27.3 milyar dolar oldu. Benzer şekilde, Ocak-Ağustos döneminde enerji ve altın hariç dış ticaret açığı %26.4 azalarak 18.9 milyar dolar seviyesine geriledi. Ocak-Ağustos dönemi itibarıyla ihracatın geçen yılın aynı dönemine göre %10.8, ithalatın ise %13.8 arttığı görülüyor. Böylece bu dönemde dış ticaret açığı %21.1 artarak 45.7 milyar dolar oldu. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise yılın ilk sekiz ayında %69.4 oldu.

Dış ticaret istatistiklerinin ayrıntılarına bakıldığında ise, Ağustos ayında ihracatın bir önceki yılın aynı ayına göre %12.3 artarak 13.3 milyar dolar olduğu görülüyor. Böylece ihracat son altı aydır üst üste yükseliş kaydetmiş oldu. İthalatın ise Ağustos ayında %15.3 artarak 19.2 milyar dolar seviyesinde gerçekleştiği görülüyor. İthalattaki artışta enerji ve altın ithalatındaki artış belirleyici oldu. Ağustos ayında altın ihracatı yıllık bazda %24.9 artarak 641 milyon dolar olurken altın ithalatı yıllık bazda %164.4 artışla 1.1 milyar dolar oldu. Temmuz ayında tarihi rekor seviyede gerçekleşen altın ithalatının artışının Ağustos ayında yavaşladığı görülüyor. 12 aylık kümülatif altın ihracatında yıllık bazda %4.4 azalış yaşanırken altın ithalatı %290.3 artışla tarihi rekor seviyede artış kaydetti. 2016 yılı Ağustos ayında altın ithalatının ithalat içindeki payı %3.6 iken 2017 yılı Ağustos ayında bu pay %8.4'e yükseldi. 2016 yılı Ocak-Ağustos döneminde ise altın ithalatının ithalat içindeki payı %5.1 iken 2017 yılının aynı döneminde bu pay %11.4'e yükseldi. Altın ithalatındaki yükselişte küresel piyasalarda jeopolitik risk ve belirsizlik algısının artması, yurtdışında düşük sezonunun altın talebini artırması ve altın fiyatlarındaki düşüş etkili oldu. Ekonomik aktiviteye ilişkin öncül niteliğinde olan ithalatın alt kalemlerindeki gelişime bakıldığında, Ağustos ayında sermaye malları

ithalatı yıllık bazda %2, ara malı ithalatı %22 artarken tüketim malı ithalatının %0.4 düşüş gösterdiği dikkat çekiyor. Ağustos ayında en çok ihracat yapılan ülke Almanya olurken en çok ithalat yapılan ülke Çin oldu.

Sonuç olarak, 2016 yılı Ocak-Ağustos döneminde 37.7 milyar dolar olan dış ticaret açığı ithalattaki artışın etkisiyle 2017 yılının ilk sekiz ayında %21.1 artarak 45.7 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. 12 aylık kümülatif dış ticaret açığının üç yıl aradan sonra Mayıs ayında yükselmeye başlayarak son dört aydır üst üste artmasında baz etkisinin yanı sıra altın ithalatının 2017 yılında yüksek seyretmesi öncelikle etkili oluyor. Ocak-Ağustos döneminde altın hariç dış ticaret açığında yıllık bazda %4.1 azalış yaşanması da bu düşüncemizi destekliyor. 12 aylık kümülatif dış ticaret açığı %14.9 artarak 64 milyar dolar olurken yıllık enerji ve altın hariç dış ticaret açığı ise yıllık bazda %20.5 daralarak 27.3 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Ayrıca altın ithalatında yükselişin önümüzdeki aylarda devam etmesi de dış ticaret açığındaki artışın sürmesinde etkili olabilir. Ancak Temmuz ayında güçlü performans sergileyen Ağustos ayında hız kesen ekonomik aktiviteye ilişkin öncül niteliğinde olan ithalatın alt kalemlerinden sermaye, ara malı ve tüketim malı ithalatındaki olumlu görünümün önümüzdeki aylar devam edip etmeyeceği takip edilmeli. Bununla birlikte özellikle Ortadoğu kaynaklı jeopolitik risklerin artması ve ABD’de etkili olan kasırgalar nedeniyle petrol fiyatlarında geçen yıla göre yüksek baz etkisinin görülmesi ve ekonomik aktivitenin yüksek seyretmesi ile enerji ithalatının artacağı kış dönemine giriliyor olması sebebiyle önümüzdeki aylarda dış ticaret açığında artış sürebilir. Bu beklentilerimiz doğrultusunda, 2016 yılını 56.1 milyar dolar seviyesinde tamamlayan dış ticaret açığının 2017 yılında 65 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmesini bekliyoruz.

Haftalık Veri Takvimi (02-06 Ekim 2017)

Tarih	Ülke	Açıklanacak Veri	Önceki	Beklenti	
02.10.2017	Türkiye	İmalat PMI (Eylül)	55.3	53.5(Açıklandı.)	
	ABD	İmalat PMI (Eylül)	53	53	
		ISM İmalat Endeksi (Eylül)	58.8	58	
	Euro Bölgesi	İmalat PMI (Eylül)	58.2	58.2	
		İşsizlik Oranı (Ağustos)	%9.1	%9.0	
	Almanya	İmalat PMI (Eylül)	60.6	60.6	
	Fransa	İmalat PMI (Eylül)	56	56	
	İtalya	İmalat PMI (Eylül)	56.3	56.8	
		İşsizlik Oranı (Ağustos, öncül)	%11.3	%11.2	
		Bütçe Dengesi (Eylül)	-1.0 Milyar €	--	
	İngiltere	İmalat PMI (Eylül)	56.9	56.2	
	Japonya	İmalat PMI (Eylül)	52.9	52.9	
	03.10.2017	Türkiye	TÜFE (Eylül, a-a)	%0.52	%0.90
			ÜFE (Eylül, a-a)	%0.85	--
Euro Bölgesi		ÜFE (Ağustos, y-y)	%2	%2.3	
Japonya	Tüketici Güven Endeksi (Eylül)	43.3	43.5		
04.10.2017	Türkiye	Reel Efektif Döviz Kuru (Eylül)	89.71	--	
	ABD	Hizmet PMI (Eylül)	55.1	55.1	
		ADP Özel İstihdam (Eylül)	237 bin kişi	134 bin kişi	
		ISM Hizmetler Endeksi (Eylül)	55.3	55.5	
	Euro Bölgesi	Hizmet PMI (Eylül)	55.6	55.6	
		Perakende Satışlar (Ağustos, y-y)	%2.6	%2.6	
	Almanya	Hizmet PMI (Eylül)	55.6	55.6	
	Fransa	Hizmet PMI (Eylül)	57.1	57.1	
	İtalya	Hizmet PMI (Eylül)	55.1	55	
	Japonya	Hizmet PMI (Eylül)	51.6	--	
	05.10.2017	ABD	Haftalık İşsizlik Maaşı Başvuruları (Eylül)	272 Bin Kişi	265 Bin Kişi
			Dış Ticaret Dengesi (Ağustos)	-43.7 Milyar Dolar	-42.7 Milyar Dolar
			Fabrika Siparişleri (Ağustos)	-%3.3	%1
			Dayanıklı Mal Siparişleri (Ağustos)	%1.7	%1.7
Euro Bölgesi	ECB Toplantı Tutanakları	--	--		
06.10.2017	ABD	Tarım Dışı İstihdam (Eylül)	156 bin kişi	85 bin kişi	
		İşsizlik Oranı (Eylül)	4.4%	%4.4	
	Almanya	Fabrika Siparişleri (Ağustos, a-a)	-%0.7	%0.7	
	Fransa	Dış Ticaret Dengesi (Ağustos)	-6 Milyar €	-5.4 Milyar €	
		Cari İşlemler Dengesi (Ağustos)	-4.2 Milyar €	--	
	İtalya	Perakende Satışlar (Ağustos, y-y)	%0	%0.8	
	Japonya	Öncül Göstergeler Endeksi (Ağustos, öncül)	105.2	107.1	